

PHÒNG GIÁO DỤC ĐÀO TẠO HUYỆN DẦU TIẾNG
TRƯỜNG MẪU GIÁO MINH TÂN

SÁNG KIẾN

Đề Tài: Một số biện pháp giúp trẻ 3 – 4 tuổi tích cực tham gia các trò chơi dân gian

- ✚ Tên: Lê Thị Hạnh
- ✚ Chức vụ : Giáo viên
- ✚ Đơn vị công tác: trường mẫu giáo minh tân
- ✚ SĐT: 0986583446
- ✚ Lớp: Mầm

Minh tân, ngày 8 tháng 3 năm 2022

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU.....	2
I. Lý do chọn đề tài:	2
II. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu:	3
III. Mục đích nghiên cứu:	3
IV. Điểm mới trong kết quả nghiên cứu:	3
B. NỘI DUNG	4
I. Cơ sở lý luận:	4
II. Thực trạng:	6
1. Thuận lợi:	6
2. Khó khăn:	7
III. Các biện pháp đã tiến hành:	8
* Biện pháp 1: Lựa chọn các trò chơi dân gian phù hợp với lứa tuổi của trẻ. 8	
* Biện pháp 2: Bố trí tổ chức sắp xếp cho trẻ tham gia vào các trò chơi dân gian.....	10
* Biện pháp 3: Lồng ghép trò chơi dân gian trong các hoạt động hàng ngày của trẻ.....	13
* Biện pháp 4: Sưu tầm cải biên lời của một số trò chơi để làm tăng tính tò mò và góp phần giáo dục trẻ theo mục đích mà chúng ta đưa ra.	14
* Biện pháp 5: Thông qua các hoạt động trong ngày giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn qua trò chơi dân gian.	17
* Biện pháp 6: Tuyên truyền cho phụ huynh biết và hiểu thêm về trò chơi dân gian mang lại những ích gì cho trẻ.....	18
IV. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm:	19
C. BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ KẾT LUẬN	21

I. Bài học kinh nghiệm:	21
II. Kết luận:	21
PHỤ LỤC	23
Một số hình ảnh minh họa.....	23
TÀI LIỆU THAM KHẢO	29

A. MỞ ĐẦU

I. Lý do chọn đề tài:

Trong thời đại hiện nay khi quá trình hội nhập và phát triển, sự giao lưu và tiếp biến văn hóa và sự ảnh hưởng trực tiếp cũng như gián tiếp của những trào lưu văn hóa mới cùng với sự tác động mạnh mẽ của cơ chế thị trường, thời đại thông tin bùng nổ các trò chơi điện tử xâm nhập đến từng mái trường, từng gia đình, đến từng trẻ em, làm sao chúng ta có thể yên tâm với con em mình khi từng ngày, từng giờ những mặt trái của thời đại công nghệ đang ảnh hưởng không mấy tích cực đến sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ. Bởi vậy, ngày nay các nhà giáo dục, các bậc cha mẹ luôn băn khoăn đi tìm một phương pháp giáo dục trẻ em thực sự có hiệu quả.

Nhưng có lẽ hầu như chúng ta đã lãng quên một phương pháp giáo dục đầy hiệu quả mà chúng ta có sẵn: đó là kho tàng văn học dân gian mà đặc biệt là các trò chơi dân gian. Riêng về lĩnh vực giáo dục, kho tàng này cung cấp nội dung và phương pháp giáo dục tương đối rõ ràng và đầy đủ hơn cả. Những trò chơi dân gian đã đến với trẻ thơ một cách nhẹ nhàng theo kiểu “vừa học vừa chơi”.

Căn cứ vào kế hoạch giáo dục của trường, kế hoạch giáo dục của lớp thực hiện tổ chức theo kế hoạch của nhà trường. Tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi dân gian vào các hoạt động trong ngày mang nhiều ý nghĩa thiết thực, nó có vị trí rất quan trọng trong đời sống vui chơi của tuổi thơ. Trẻ được tiếp cận và trực tiếp tham gia chơi các trò chơi dân gian sẽ giúp cho trẻ sớm hoàn thành các thói quen hoạt động có hệ thống, tính tập thể giúp trẻ tự tin, linh hoạt hơn trong mọi hoạt động cũng như sự phát triển sau này của trẻ. Thông qua trò chơi dân gian, trẻ sẽ phát triển được các giác quan, phát triển trí nhớ, tư duy, trí tưởng tượng, ngôn ngữ... Trò chơi dân gian thực sự góp phần giáo dục trẻ về truyền thống văn hoá của cộng đồng các dân tộc Việt Nam.

Chính vì mong muốn đưa các trò chơi dân gian đến gần hơn với trẻ, làm cho trẻ yêu thích và góp phần bồi dưỡng tình yêu đối với quê hương đất nước, với kho tàng văn học dân gian đặc biệt là các trò chơi dân gian nên tôi đã mạnh

---

dạn chọn viết: **“Một số biện pháp giúp trẻ 3-4 tuổi tích cực tham gia các trò chơi dân gian”**

II. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu

Phạm vi: Đề tài này được nghiên cứu lần thứ nhất ở trường tôi và đề tài này được áp dụng ở lớp Mẫu giáo 3 tuổi tôi phụ trách và bước đầu được áp dụng cho khối mẫu giáo 3 tuổi tại đơn vị.

Đối tượng: Trẻ tại lớp độ tuổi 3 – 4 tuổi.

III. Mục đích nghiên cứu

Đối với trẻ mầm non hoạt động vui chơi vẫn được đặt lên hàng đầu, tuy nhiên vui chơi như thế nào để mang lại hiệu quả, thông qua đó giúp cho trẻ nắm bắt được một số kỹ năng, kiến thức cũng như được phát triển thể lực thì đó là vấn đề cần được bàn đến. Để thỏa mãn nhu cầu được vui chơi trong điều kiện thoáng đãng, rộng rãi và tổ chức được các trò chơi vận động, dân gian học tập cũ và mới.

Thông qua giải pháp này tôi mong muốn tất cả các hoạt động giáo dục nói chung, các trò chơi được tổ chức lồng ghép vào các hoạt động và đặc biệt là trò chơi dân gian sẽ được thực hiện một cách đầy đủ và đúng trên tinh thần “Lấy trẻ làm trung tâm”, phát huy tính tích cực của trẻ, giúp trẻ phát triển toàn diện về mặt thể chất, tư duy, ngôn ngữ, kỹ năng giao tiếp, tình cảm xã hội.

IV. Điểm mới trong kết quả nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu và thực trạng tổ chức các trò chơi dân gian ở lớp Mầm tôi phụ trách cho thấy được sự nâng cao chất lượng giáo dục ở trẻ. Giáo viên cần đưa ra được các biện pháp sáng tạo hơn khi tổ chức cho trẻ chơi. Từ đó trẻ được tiếp thu theo hướng tích cực giúp mở rộng vốn kiến thức cho trẻ làm thỏa mãn nhu cầu về mọi mặt cho trẻ trong trường Mẫu Giáo.

A. NỘI DUNG

I. Cơ sở lý luận

Trò chơi dân gian là những trò chơi được nhân dân sáng tạo lưu truyền tự nhiên, rộng rãi trong dân gian. Trò chơi dân gian của trẻ em chính là sự biến dạng, cải biên những trò chơi dân gian của người lớn cho phù hợp với lứa tuổi nhỏ. Nhưng cũng có trò chơi do trẻ tự sáng tạo ra đồ chơi, cách chơi dựa trên cơ sở bắt chước những hoạt động lao động của người lớn.

Trò chơi dân gian nằm trong hoạt động vui chơi của trẻ, nó mang nhiều chức năng và mục đích giáo dục. Chức năng cơ bản nhất là thỏa mãn và phát triển nhu cầu, năng lực sáng tạo của trẻ. Mỗi thế hệ trẻ sinh ra đều được tiếp thu và thực hành một hệ thống sẵn có các trò chơi do các thế hệ trước sáng tạo nên. Đến lượt mình, mỗi thế hệ lại thực hành các trò chơi ấy theo cách riêng của mình. Những sáng tạo đó đã làm cho trò chơi có sự thay đổi và có tác dụng rèn luyện trí sáng tạo cho những người tham gia cuộc chơi. Tính sáng tạo của trẻ được phát triển mạnh mẽ qua việc “hóa thân” đóng vai, tự quy ước, thay đổi, bổ xung luật lệ chơi cho phù hợp với điều kiện chơi của cộng đồng bé nhỏ của mình.

Trò chơi dân gian làm thỏa mãn nhu cầu vận động, nhu cầu tìm hiểu thế giới xung quanh, nhu cầu giao tiếp giữa con người với con người, giữa con người với thiên nhiên. Trò chơi dân gian còn góp phần giáo dục tinh thần đoàn kết trong cộng đồng, giáo dục các chuẩn mực xã hội và các quy định trong mối quan hệ giữa tập thể với cộng đồng với cá thể thông qua mối quan hệ giữa các “vai đóng” trong trò chơi. Trò chơi dân gian rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật trong khi chơi thông qua việc tuân thủ các luật chơi, quá trình chơi.

Trò chơi dân gian của trẻ 3-4 tuổi phần lớn là những trò chơi có lời đồng dao như: Chi chi chành chành, nu na nu nống, úp lá khoai, dung dăng dung dẻ...Nội dung của các bài đồng dao trước hết là những trò chơi tập thể. Ngôn ngữ đồng dao là một yếu tố hữu cơ của trò chơi, nó đưa trẻ vào thế giới của trò chơi nhẹ nhàng, có nhịp điệu làm cho trò chơi trở nên hấp dẫn. Nhiều bài đồng

---

dao có lời dí dỏm, dân già kích thích trí tưởng tượng của trẻ, qua đó trẻ thiếp thu được ngôn ngữ dân gian chân thực. Lời đồng dao góp phần bồi dưỡng, rèn luyện tiếng nói cho trẻ thơ, phát âm chính xác, cung cấp vốn từ ngữ cho trẻ. Lời đồng dao còn giúp trẻ nhận thức được thế giới tự nhiên và xã hội, từ đó trẻ yêu mến thiên nhiên, cảnh vật và con người của quê hương.

Như ở trên đã nêu lời đồng dao có vai trò rất lớn trong việc giáo dục trẻ và hướng dẫn trẻ chơi. Thiếu nó trò chơi sẽ tẻ nhạt, vô vị và không hấp dẫn trẻ. Lời đồng dao giúp cho trẻ chơi bớt lặng lẽ và thao tác có nhịp. Trong đồng dao chữ nghĩa không phải là yếu tố được trẻ quan tâm duy nhất mà trẻ chú ý nhiều đến ngữ âm, vần và nhịp.

Các trò chơi dân gian bản thân nó đã là những phương tiện giáo dục trí tuệ, giáo dục đạo đức, giáo dục thể lực, giáo dục thẩm mỹ, giáo dục tình yêu quê hương, chính vì vậy mà nhiều nhà giáo dục đã gọi trò chơi là phương tiện quan trọng và có hiệu quả nhất trong việc giáo dục trẻ phát triển toàn diện. Các trò chơi có kèm thêm lời đồng dao và hoạt động trong một không gian thoáng đãng, rộng rãi ngoài trời sẽ mang lại cho trẻ sự thoải mái, hứng thú từ đó giúp trẻ phát triển toàn diện về mặt thể chất, tư duy, ngôn ngữ, kỹ năng giao tiếp, và tình cảm xã hội.

*** Tầm quan trọng của trò chơi dân gian đối với trẻ mầm non**

Trò chơi dân gian là phương tiện giáo dục trẻ em có thái độ đúng đắn trong các mối quan hệ giữa con người với con người, giữa con người với thiên nhiên, giúp trẻ phát triển trí tưởng tượng, là phương tiện phát triển ngôn ngữ có hiệu quả. Khi tham gia trò chơi, trẻ được ca hát, nhảy múa, đối đáp, ... Qua đó vốn từ của trẻ được phong phú, ngôn ngữ của trẻ từ đó cũng được phát triển thêm. Trò chơi dân gian còn có ý nghĩa quan trọng trong việc rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ. Đặc biệt đối với trẻ em Việt Nam, trò chơi dân gian góp phần hình thành nhân cách văn hóa, mang bản sắc dân tộc Việt Nam. Nhất là trong thời đại hiện nay, bên cạnh những trò chơi do người lớn nghĩ ra và một số trò chơi bằng máy móc hiện đại, các trò chơi, đồ chơi của nước ngoài xuất hiện nhiều trên thị

---

trường thì trẻ lại càng ít được chơi những trò chơi dân gian. Vì vậy trò chơi dân gian lại càng xa lạ và lạ lẫm hơn với trẻ. Trong khi đó nếu chúng ta biết nhìn nhận và biết dùng các trò chơi dân gian đúng cách và hợp lý thì sẽ có hiệu quả rất lớn trong việc giáo dục trẻ vì đây là loại trò chơi chứa đựng rất nhiều kho tàng tri thức cung cấp nội dung và phương pháp giáo dục hiệu quả tương đối rõ ràng, đầy đủ.

Cuộc sống đối với trẻ em không thể thiếu những trò chơi. Trò chơi dân gian không đơn thuần là một trò chơi của trẻ con mà nó chứa đựng cả một nền văn hóa dân tộc Việt Nam độc đáo và giàu bản sắc. Trò chơi dân gian không chỉ nâng cánh cho tâm hồn trẻ, giúp trẻ phát triển khả năng, tư duy, sáng tạo, sự khéo léo mà còn giúp các em hiểu về tình bạn, tình yêu gia đình, quê hương, đất nước. Ngày nay ở một xã hội công nghiệp, chỉ quen với máy móc và không có khoảng thời gian chơi cũng là một thiệt thòi. Thiệt thòi hơn khi các em không được làm quen và chơi những trò chơi dân gian của thiếu nhi ngày trước, đang ngày càng bị mai một và lãng quên, không chỉ ở các thành phố mà còn ở các vùng quê. Vì thế giúp các em hiểu và quay về cội nguồn với các trò chơi dân gian là một việc làm cần thiết.

II. Thực trạng tổ chức hoạt động giúp trẻ 3 – 4 tuổi tích cực tham gia các trò chơi dân gian.

1. Đặc điểm tình hình lớp

Trong năm học 2021- 2022 được sự quan tâm của BGH nhà trường phân công tôi trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng giáo dục trẻ ở độ tuổi 3- 4 tuổi. với sĩ số là 31 trẻ trong đó:

+ Trẻ nam: 15 trẻ.

+ Trẻ nữ: 16 trẻ.

Lớp có 2 cô phụ trách với trình độ một cô Đại học mầm non.

Xuất phát từ tình hình thực tế của lớp, tầm quan trọng của việc giúp trẻ tích cực tham gia vào trò chơi dân gian. Trong quá trình thực hiện tôi đã gặp thuận lợi và khó khăn sau:

2. Thuận lợi

Điều kiện cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động của trẻ đầy đủ phong phú thuận lợi cho quá trình thực hiện nhiều hoạt động

Trẻ ở lớp tôi chủ nhiệm có nhiều trẻ mạnh dạn, tự tin, thông minh và thích tham gia vào trò chơi đặc biệt là trò chơi dân gian. Một số trẻ biết phối hợp cùng cô và cùng bạn một cách nhiệt tình, vui vẻ, thoải mái. Đặc biệt là trẻ lớp tôi ở độ tuổi này trẻ rất vô tư, hồn nhiên, và rất thích được tham gia chơi những trò chơi dân gian nhí nhõm và rất vui vẻ khi được tham gia chơi cùng bạn. Tạo cho trẻ có cảm giác thích thú, thoải mái, say xưa tham gia chơi, giúp cho sự phát triển ở cơ thể trẻ phát triển một cách toàn diện.

Trẻ thuộc một số bài đồng dao nên rất dễ tổ chức tích hợp vào các tiết dạy để giảm bớt căng thẳng cho trẻ tạo cho trẻ có một tinh thần lạc quan, thoải mái với việc vừa học vừa chơi, qua đó giúp trẻ hào hứng khi đến trường và tiếp tục tham gia tốt vào việc học tập. Phụ huynh ủng hộ nhiệt tình và cảm thấy yên tâm khi thấy trẻ ham thích đi học.

Bản thân chịu khó tìm tòi nghiên cứu tài liệu, trau dồi kiến thức, trao đổi chuyên môn với đồng nghiệp, nắm bắt được mục tiêu và nhiệm vụ giáo dục mầm non mới lấy trẻ làm trung tâm, phát huy tính tích cực của trẻ thông qua các trò chơi dân gian.

Được sự quan tâm chỉ đạo của ngành, của Ban giám hiệu nhà trường và tổ chuyên môn. đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi thực hiện đề tài này.

3. Khó khăn

Việc giáo viên lựa chọn các trò chơi dân gian chưa phù hợp với chủ đề chủ điểm đối với trẻ 3-4 tuổi vẫn còn hạn chế.

Một số trò chơi dân gian chưa phù hợp chủ đề cũng như chưa phù hợp với lứa tuổi của trẻ. Trò chơi yêu cầu hơi cao so với lứa tuổi của trẻ.

Vẫn còn một số cháu còn thụ động, chưa tự tin, chưa mạnh dạn khi chơi cùng bạn và cùng cô.

Đồ dùng đồ chơi cho trẻ chưa được phong phú đa dạng nên chưa gây hứng thú cho trẻ khi tham gia hoạt động.

Phụ huynh còn lo sợ và chưa hiểu về trò chơi dân gian nên sợ gây nguy hiểm cho trẻ. Vì sợ lứa tuổi này còn quá nhỏ nên sợ chơi sẽ gặp nguy hiểm cho trẻ, và lo sợ ảnh hưởng không tốt đến sức khỏe và tâm sinh lý của trẻ...

III. Các giải pháp đã tiến hành

Đầu tiên tôi thông qua việc tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi dân gian, trẻ được học mà chơi, chơi bằng học, được hoạt động trong một môi trường thoải mái thỏa mãn nhu cầu vui chơi của mình nhằm giúp trẻ phát triển tốt toàn diện về mọi mặt.

*** Biện pháp 1: Lựa chọn các trò chơi dân gian phù hợp với lứa tuổi và lĩnh vực phát triển của trẻ.**

Kho tàng các trò chơi dân gian Việt Nam vô cùng phong phú và đa dạng về thể loại, ở các vùng miền khác nhau lại có những trò chơi dân gian đặc trưng riêng. Vì vậy giáo viên khi tổ chức các trò chơi dân gian nên có sự cân nhắc, lựa chọn các trò chơi phù hợp với từng độ tuổi. Trẻ mẫu giáo thường thích chơi những trò chơi có lời đồng dao, luật chơi và cách chơi đơn giản, dễ nhớ, dễ hiểu.

Ở mỗi độ tuổi mức độ nhận thức, khả năng chú ý ghi nhớ có chủ định khác nhau chính vì thế, các trò chơi cũng cần phải được lựa chọn cho phù hợp chủ đề với trẻ ở từng độ tuổi. Cụ thể như sau:

LĨNH VỰC PHÁT TIẾN	TÊN CÁC TRÒ CHƠI DÂN GIAN
Lĩnh vực phát triển Thể chất	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi mèo đuổi chuột - Trò chơi rồng rắn lên mây

	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi kéo co - Trò chơi bịt mắt bắt dê - Trò chơi lăn bóng theo đường đích đắ - Trò chơi lộn cầu vòng - Trò chơi tranh ghé - Trò chơi bánh xe quay - Trò chơi chạy tiếp cờ
Lĩnh vực phát triển Nhận thức	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi oản tù tì - Trò chơi ô ăn quan
Lĩnh vực phát triển Ngôn ngữ	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi chi chi chành chành - Trò chơi dung dăng dung dẻ - Trò chơi nu na nu nống - Trò chơi kéo cưa lừa xẻ - Trò chơi lộn cầu vòng - Trò chơi úp lá khoai
Lĩnh vực phát triển tình cảm xã hội	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi kéo cưa lừa xẻ - Trò chơi lộn cầu vòng - Trò chơi úp lá khoai
Lĩnh vực phát triển thẩm mỹ	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi nu na nu nống

Với trẻ ở độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo bé khả năng chú ý có chủ định còn kém, nhận thức còn đơn giản nên lựa chọn các trò chơi dân gian đơn giản không mang tính tập thể cao như: Chi chi chành chành, oản tù tì, nu na nu nống, mèo đuổi chuột ...

Với trẻ ở tuổi mẫu giáo nhỏ và lớn khả năng tập trung chú ý có chủ định và nhận thức của trẻ cao hơn so với trẻ ở các độ tuổi trước nên khi chọn trò chơi chúng ta cần chọn các trò chơi khó hơn, mang tính tập thể cao hơn, không cần cô chơi cùng mà trẻ có thể tự chơi:

Ví dụ: như trò chơi rồng rắn lên mây, ô ăn quan, mèo đuổi chuột, trốn tìm, đệt vải, bịt mắt bắt dê, kéo co...

*** Biện pháp 2: Bố trí sắp xếp tổ chức cho trẻ tham gia vào các trò chơi dân gian**

+ Chuẩn bị đồ dùng đồ chơi

Luôn có ý tìm tòi và sưu tầm những trò chơi dân gian hay và mới lạ để tăng thêm hiểu biết cho trẻ.

Sáng tạo trong đồ dùng đồ chơi với các nguyên vật liệu đơn giản, gần gũi xung quanh trẻ mà hiệu quả và nâng cao yêu cầu từ trò chơi đó.

Luôn có hướng thay đổi cách hướng dẫn đồ dùng đồ chơi, nguyên vật liệu mới mẻ, phong phú để tạo hứng thú thu hút trẻ tham gia hoạt động.

Nắm bắt được ý trẻ, tôn trọng ý kiến của trẻ dựa vào ý trẻ để giúp trẻ phát triển theo mục tiêu chương trình chăm sóc giáo dục mầm non mới.

Cô luôn tạo cơ hội để trẻ nói theo suy nghĩ của mình.

Nói đến trò chơi là phải nói đến đồ dùng đồ chơi. Đồ chơi không chỉ là một vật thể dùng làm phương tiện để thực hiện trò chơi. Đồ chơi còn đóng vai trò “vật gợi ý”, góp thêm điều kiện để trẻ sáng tạo ngay trong khi chơi. Trong tình huống và không khí của từng cuộc chơi, đồ chơi kích thích hưng phấn và tạo khoái cảm cho quá trình sáng tạo của trẻ. Chính vì thế khi tổ chức trò chơi dân gian chúng ta phải nắm vững cách chơi, luật chơi từ đó lựa chọn đồ chơi phù hợp, đầy đủ với từng trò chơi.

Các đồ chơi trong dân gian rất dân dã, dễ kiếm, dễ làm. Đồ chơi là các vật liệu trong thiên nhiên: cỏ cây, hoa lá, các quả, hạt, sỏi, đá, que, gậy...

cho nên tôi luôn huy động sự giúp đỡ của phụ huynh và được phụ huynh nhiệt tình ủng hộ.

+ Dạy trẻ đọc thuộc lời ca

Các trò chơi dân gian phần lớn là những trò chơi có lời đồng dao như: nu na nu nống, úp la khoai, chi chi chành chành, dung dăng dung dẻ... Các bài đồng dao đó khiến cho không khí chơi thêm vui vẻ, nhộn nhịp, các động tác chơi có nhịp hơn. Nếu thiếu các lời đồng dao thì trò chơi trở nên lặng lẽ và đôi khi khó tiến hành. Chính vì hiểu được tầm quan trọng của nó nên tôi thường cho trẻ làm quen với các lời đồng dao của trò chơi dân gian trước khi hướng dẫn trẻ chơi vào các thời điểm trong ngày như: lúc đón trẻ, chơi ngoài trời, chơi ở mọi lúc mọi nơi... Tôi đều tận dụng những khoảng thời gian đó để tập cho trẻ đọc thuộc lời bài đồng dao. Khi trẻ đã thuộc lời đồng dao tôi tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi tương ứng với các lời đồng dao đó. Vì thế trẻ chơi rất hứng thú và tích cực.

+ Chuẩn bị địa điểm để tổ chức trò chơi

Mỗi trò chơi dân gian có một cách chơi và luật chơi khác nhau, có những trò chơi mang tính tập thể cao thường có số lượng trẻ tham gia lớn và đòi hỏi địa điểm chơi phải có diện tích rộng như: Mèo đuổi chuột, kéo co...

Nhưng lại cũng có những trò chơi trẻ chơi theo các nhóm nhỏ như: Chi chi chành chành, ô ăn quan, úp lá khoai, oăn tù xì,... Chính vì vậy, giáo viên cần nắm vững yêu cầu của từng trò chơi để lựa chọn địa điểm chơi cho phù hợp với từng trò chơi. Khi lựa chọn đúng chúng ta sẽ dễ dàng bao quát trẻ và hướng dẫn trẻ chơi tốt hơn.

+ Việc hướng dẫn, tổ chức trẻ chơi

Khi tổ chức hướng dẫn trẻ chơi cần lưu ý các điểm sau:

Cần chú ý phát huy đúng nhiệm vụ của trò chơi:

Ví dụ: Trong các trò chơi có lời đồng dao nhằm kết hợp vai chơi với việc luyện phát âm cho trẻ, cô giáo phải chú ý luyện cho trẻ phát âm rõ và chính xác. Những bài đồng dao có phân nhịp chia thời gian, cần chú ý xướng âm đồng loại và nhấn mạnh các nhịp (nhịp 2 từ, 3 từ, 4 từ)

Trong khi chơi không nên bắt trẻ rập khuôn theo một kiểu chơi, tùy theo trình độ khả năng chơi của trẻ mà có thể thay đổi luật chơi (làm đơn giản hay phức tạp hóa) cách chơi, đồ chơi làm cho trò chơi thêm hấp dẫn và hứng thú.

Đối với những trò chơi trẻ chơi lần đầu hoặc trẻ bé chơi, cô giáo là “trưởng trò” hoặc là “cái” để cùng chơi với trẻ, thông qua đó mà giải thích luật lệ trò chơi và hướng dẫn trẻ chơi. Cần tôn trọng yếu tố dân gian trong trò chơi (lời hát, trò chơi)

Có những trò chơi khi chơi phải cải tiến, biến dạng các trò chơi của người lớn. Cô giáo phải phổ biến, hướng dẫn dần dần từng phần, cho trẻ chơi thành thạo phần này rồi mới tiếp sang phần khác. Nếu phổ biến tất cả cùng 1 lúc trẻ không tiếp thu được sẽ dẫn tới chán, trò chơi không có kết quả.

Khi tổ chức cho trẻ chơi phải phù hợp với thời gian, chỗ chơi, số người tham gia.

Để cho trò chơi thực sự hấp dẫn trẻ, cô giáo cần quan tâm đến yếu tố thi đua giữa các nhóm, tổ, cá nhân với nhau.

Để đạt hiệu quả và giúp trẻ hiểu hơn về các trò chơi chúng ta nên lựa chọn các trò chơi phù hợp với thời gian các chủ đề trong năm. Như vậy sẽ giúp trẻ tăng thêm sự hiểu biết và khi cô cung cấp vốn kiến thức thì trẻ sẽ dễ nắm bắt hơn.

Ví dụ: Chủ đề: Tết và mùa xuân là thời điểm thích hợp để giới thiệu cho trẻ các trò chơi truyền thống của dân tộc trong dịp lễ Tết như: Chơi đu, ném còn, múa lân, cướp cờ...

Ngoài ra cũng cần phải chú ý tới vấn đề lựa chọn các trò chơi dân gian sao cho phù hợp với tính chất các hoạt động và đặc điểm của từng môn học. Bởi vì mỗi hoạt động chúng ta tổ chức đều đặt ra các mục đích muốn trẻ đạt được vì thế hoạt động nào cũng có tính chất riêng của nó.

Ví dụ: Hoạt động học được tổ chức nhằm cung cấp các kiến thức cho trẻ thì hoạt động ngoài trời giúp trẻ được gần gũi với thiên nhiên, khám phá các hiện

tượng tự nhiên. Còn hoạt động góc lại được mở rộng thêm về kinh nghiệm sống và kỹ năng chơi theo nhóm.

Chính vì vậy giáo viên cần chú ý lựa chọn các trò chơi dân gian sao cho phù hợp với tính chất của từng hoạt động và đặc điểm từng môn học.

Ví dụ: Với hoạt động ngoài trời: tận dụng không gian rộng rãi thoáng giáo viên nên chọn các trò chơi dân gian mang tính vận động và tập thể cao nhằm rèn luyện và phát triển thể lực như: Mèo đuổi chuột, rồng rắn lên mây, kéo cưa lừa xẻ,...

+ Động viên, khích lệ tất cả các trẻ tham gia vào trò chơi

Một ưu thế của trò chơi dân gian chính là ở chỗ nó có thể dung nạp tất cả những ai muốn chơi, không bao giờ trò chơi dân gian quy định số người chơi nhất định. Vì vậy tôi luôn khuyến khích, động viên tất cả các trẻ tham gia chơi, càng đông, càng vui.

Ví dụ: Trò chơi: “Mèo đuổi chuột” mỗi khi có thêm trẻ vào chơi thì vòng rộng ra thêm một chút chứ trò chơi không thay đổi hay trò chơi “rồng rắn lên mây” nếu có thêm trẻ vào chơi thì “cái đuôi” sẽ dài thêm một chút và tất cả các trẻ vẫn đều được chạy, được chơi như nhau...

*** Biện pháp 3: Lồng ghép trò chơi dân gian trong các hoạt động học hàng ngày của trẻ.**

Để đạt hiệu quả và giúp trẻ hiểu hơn về các trò chơi chúng ta nên lựa chọn các trò chơi phù hợp với thời gian các chủ đề trong năm. Như vậy sẽ giúp trẻ tăng thêm sự hiểu biết và khi cô cung cấp vốn kiến thức thì trẻ sẽ dễ nắm bắt hơn.

Ví dụ: Chủ đề: Tết và mùa xuân là thời điểm thích hợp để giới thiệu cho trẻ các trò chơi truyền thống của dân tộc trong dịp lễ Tết như: Chơi đu, ném còn, múa lân, cướp cờ....

Ngoài ra cũng cần phải chú ý tới vấn đề lựa chọn các trò chơi dân gian sao cho phù hợp với tính chất các hoạt động và đặc điểm của từng môn học. Bởi vì

mỗi hoạt động chúng ta tổ chức đều đặt ra các mục đích muốn trẻ đạt được vì thế hoạt động nào cũng có tính chất riêng của nó.

Ví dụ: Hoạt động học được tổ chức nhằm cung cấp các kiến thức cho trẻ thì hoạt động ngoài trời giúp trẻ được gần gũi với thiên nhiên, khám phá các hiện tượng tự nhiên. Còn hoạt động góc lại được mở rộng thêm về kinh nghiệm sống và kỹ năng chơi theo nhóm

Chính vì vậy giáo viên cần chú ý lựa chọn các trò chơi dân gian sao cho phù hợp với tính chất của từng hoạt động và đặc điểm từng môn học.

Ví dụ: Với hoạt động ngoài trời: tận dụng không gian rộng rãi thoáng giáo viên nên chọn các trò chơi dân gian mang tính vận động và tập thể cao nhằm rèn luyện và phát triển thể lực như: Mèo đuổi chuột, rồng rắn lên mây, kéo cưa lừa xẻ...

* Biện pháp 4: Suu tầm cải biên lời của một số trò chơi để làm tăng tính tò mò và góp phần giáo dục trẻ theo mục đích mà chúng ta đưa ra.

Như chúng ta đã biết trò chơi dân gian của trẻ chính là sự sưu tầm từ những trò chơi của người lớn, từ lao động sản xuất phù hợp với trẻ. Tùy từng vùng miền mà ở cùng một trò chơi lời đồng dao có sự thay đổi cho phù hợp với phong tục và tập quán ở vùng miền đó. Do vậy chúng ta cũng có thể áp dụng vào cuộc sống thực tế, những yêu cầu cụ thể mà chúng ta muốn trẻ đạt được mà không nhất thiết phải gò bó trẻ. Vì vậy tôi đưa ra một phương pháp đó là chúng ta có thể dựa vào lời đồng dao cũ sáng tạo ra những lời mới để kích thích tính tò mò và giúp trẻ có thêm vốn kiến thức mới.

+ Trò chơi cải biên: Trò chơi “ Dung dăng dung dẻ ”

- Tôi đã cải biên lại lời bài đồng dao dung dăng dung dẻ để trẻ hứng thú tham gia một cách hứng thú tích cực hơn trong các hoạt động, qua đó có thể tổ chức cho trẻ chơi được nhiều chủ đề như: Trường Mầm non, tết và mùa xuân và nhiều chủ đề khác...

“Dung dăng dung dẻ”

Mẹ dắt đi học

Đến cổng nhà trường

Chào mẹ, chào cô

Cô đón vào học

Cô dạy đọc thơ

Cô dạy học hát

Chiều về mẹ đón

Cô khen bé ngoan”.

(Lời mới)

*Luật chơi: Trẻ cùng đọc bài đồng dao vừa dùng đưa tay, bước đúng nhịp, nếu sai nhịp hoặc ngồi xuống không kịp sẽ bị phạt nhảy lò cò quanh lớp và vừa hát.

*Cách chơi: Tất cả trẻ nắm tay cùng nhau thành hàng ngang, vừa đi vừa dùng đưa tay bước về phía trước và hát theo lời đồng dao. Khi đọc đến câu “Cô khen bé ngoan” thì tất cả cùng ngồi thụp xuống sàn, sau một lát thì đứng dậy chơi tiếp. Ai không ngồi kịp sẽ bị phạt vừa nhảy lò cò quanh lớp và vừa hát.

+ Trò chơi cải biên: Trò chơi: “Kéo cưa lừa xẻ”

- Tôi đã cải biên lại lời bài đồng dao Kéo cưa lừa xẻ để trẻ hứng thú tham gia một cách hứng thú tích cực hơn trong các hoạt động, giúp trẻ được tự do lựa chọn những góc chơi mà trẻ yêu thích, và tự do thoải mái tham gia chơi một cách nhiệt tình cùng bạn. Qua đó có thể tổ chức cho trẻ chơi trong giờ hoạt động vui chơi của từng chủ điểm.

“Kéo cưa lừa xẻ

Bạn nào muốn khỏe

Mau lại đây chơi

Chơi góc xây dựng

Xây nhà cao tầng

Chơi góc phân vai

Về nhà phụ mẹ

Chơi góc học tập

Thông minh lanh lợi

Chơi góc nghệ thuật

Tay bé khéo léo

Chơi góc thiên nhiên

Giữ gìn môi trường

Môi trường xanh sạch

Xanh sạch cái mà xanh sạch”.

(Lời mới)

*Luật chơi: Trẻ cùng đọc bài đồng dao và đi quanh lớp tìm những góc chơi có trong bài đồng dao, trẻ thích góc nào thì chạy lại góc chơi mà mình chọn. Trẻ nào không tìm được góc chơi nào sẽ bị phạt.

*Cách chơi: Tất cả trẻ cùng đọc bài đồng dao và cùng đi quanh lớp cho đến khi nghe câu “Xanh sạch cái mà xanh sạch”, thì tất cả trẻ phải tìm được cho mình một góc chơi có trong bài đồng dao. Hết bài đồng dao trẻ nào chưa tìm được góc chơi sẽ thua cuộc và sẽ bị phạt đi người mẫu cho các bạn xem.

+ Trò chơi cải biên: Trò chơi “Thỏ con” (trò chơi góc ù à ù ập)

- Tôi đã cải biên lại lời trò chơi dân gian ù à ù ập để trẻ hứng thú tham gia một cách hứng thú tích cực hơn trong các hoạt động, giúp trẻ tự do thoải mái tham gia chơi một cách nhiệt tình cùng bạn. qua đó có thể tổ chức cho trẻ chơi được nhiều chủ đề như: Thế giới động vật

*Luật chơi: Trẻ chơi thực hiện theo lời nói của cô, nếu như chưa nghe chữ “Thỏ con” mà trẻ chơi nào rút tay lên hoặc kẹp trẻ khác thì trẻ đó cũng xem như vi phạm luật chơi và bị phạt.

*Cách chơi: Tập hợp thành vòng tròn, trẻ xoè lòng bàn tay phải ra, tay trái chụm lại đặt vào giữa lòng bàn tay phải người đứng bên trái mình. Tất cả trẻ chơi đều thực hiện như vậy. Cô cho chơi bằng cách kể câu chuyện về Thỏ con cho trẻ nghe. Trẻ chơi phải chú ý nghe cô kể chuyện nếu có chữ “Thỏ con” thì trẻ chơi tay phải kẹp lại (nắm lại) đồng thời rút tay trái lên. Trẻ chơi nào tay trái của mình bị kẹp sẽ bị mời vào vòng tròn để cô phạt.

Với việc tự viết lời mới cho một số bài đồng dao tôi nhận thấy hiệu quả mang lại rất tốt. Trẻ sẽ nắm được các quy tắc, các thói quen hành vi tốt mà lại thông qua những lời ca nhẹ nhàng, dí dỏm dễ đi vào lòng người.

*Biện pháp 5: Thông qua các hoạt động trong ngày giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn qua trò chơi dân gian.

- Thông qua các trò chơi dân gian, qua từng chủ đề chủ đề của từng tôi đã lồng ghép vào các hoạt động học hằng ngày của trẻ và phù hợp với tính chất của từng hoạt động.

*** Thể dục sáng**

- Mỗi khi trẻ tập thể dục buổi sáng xong tôi thường tổ chức cho trẻ chơi những trò chơi dân gian nhẹ nhàng như: Lộn cầu vòng, kéo cưa lừa xẻ...

*** Hoạt động ngoài trời**

- Đối với các trò chơi dân gian mang tính tập thể và đòi hỏi phải có không gian rộng thoáng, tôi đã tổ chức cho trẻ chơi vào các buổi hoạt động ngoài trời như: Bịt mắt bắt dê, kéo co, mèo đuổi chuột,... những trò chơi này không những phát triển ở trẻ phản xạ nhanh khéo léo mà còn phát triển ở trẻ thể lực tốt.

*** Hoạt động góc**

- Phát triển thể chất cho trẻ không chỉ giúp trẻ phát triển những nhóm cơ lớn mà còn phát triển những nhóm cơ nhỏ như các ngón tay, điều này làm cho những cơ nhỏ của trẻ phát triển tốt, trẻ khéo léo hơn. Với hoạt động góc tôi đã tổ chức cho trẻ chơi trò chơi theo nhóm nhỏ trong không gian hẹp như: Chơi chuyền bóng, ô ăn quan, kéo cưa lừa xẻ...

*** Hoạt động học, hoạt động chiều**

- Với hoạt động học và hoạt động chiều có thể chọn những trò chơi dân gian nhẹ nhàng để phát triển nhận thức cho trẻ và để lòng ghép chuyển tiếp từ hoạt động này sang hoạt động khác nhằm mục đích gây hứng thú cho trẻ như trò chơi: Nu na nu nống, chi chi chành chành,... không những giúp trẻ phát triển nhận thức mà những trò chơi này còn giúp trẻ vận động và phát triển những nhóm cơ nhỏ: ngón tay, bàn tay...

*** Biện pháp 6: Tuyên truyền cho phụ huynh biết và hiểu thêm về trò chơi dân gian mang lại những ích gì cho trẻ.**

Giải thích cho phụ huynh hiểu được những lợi ích về các trò chơi dân gian cho trẻ mẫu giáo rất phổ biến. Phụ huynh có thể hướng dẫn và cùng trẻ chơi tại nhà các trò chơi dân gian phù hợp vào những ngày nghỉ hay lúc rảnh rỗi...

Phụ huynh có thể cùng giáo viên, cùng trẻ, chơi những trò chơi dân gian tại các Lễ hội của trường tổ chức, để cùng trẻ trải nghiệm những trò chơi dân gian tại trường cùng trẻ.

Khi cho trẻ vận động sẽ giúp cho trẻ dễ tiêu hao năng lượng dư thừa của con khi cần thiết.

Vd: Vào buổi chiều bé cần chơi đùa chạy nhảy, hay các buổi tối trước khi đi ngủ con vẫn còn quá nhiều năng lượng chỉ muốn chơi chưa muốn ngủ, cách tốt nhất là mẹ có thể dụ con cùng chơi những trò chơi dân gian nhẹ phù hợp độ tuổi và độ khó của từng trò chơi, nhờ đó bé có thể dễ tiêu hao phần năng lượng dư thừa đó được thư giãn, hài lòng, vui vẻ và dễ có giấc ngủ ngon.

Thông qua những trò chơi dân gian giúp gắn kết tình cảm giữa phụ huynh với trẻ, qua đó giúp phụ huynh hiểu được ý nghĩ của con mình. Giúp phát triển cảm xúc cho trẻ được tốt hơn, trò chơi dân gian đơn giản có thể kết nối người chơi theo cách ấm áp, gần gũi và thật nhiều thương yêu.

Tuyên truyền cho phụ huynh những trò chơi dân gian nhẹ nhàng, phù hợp với lứa tuổi của trẻ, phụ huynh có thể cho trẻ chơi ở nhà những ngày nghỉ học ở nhà

---

như trò chơi: Chi chi chành chành, úp lá khoai, kéo cưa lừa xe. Phụ huynh có thể cùng tham gia chơi với trẻ, qua đó giúp trẻ mạnh dạn hơn khi đến trường trẻ tự tin vui chơi cùng bạn.

Hướng dẫn cho phụ huynh lên những trang mạng để tham khảo những trò chơi dân gian qua đó phụ huynh sẽ hiểu nhiều hơn về những lợi ích khi cho con mình tham gia chơi những trò chơi dân gian mà không phải lo sợ con mình gặp nguy hiểm gì khi tham gia chơi ở trường và ở cộng đồng...

IV. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm

Qua thời gian thực hiện vấn đề nghiên cứu trên trẻ tôi thấy có hiệu quả rõ rệt, các cháu tại lớp tôi đã thay đổi rất nhiều, các cháu mạnh dạn hơn trong giao tiếp, trẻ trình bày được ý muốn diễn đạt. Thể lực của các cháu đã tiến bộ, đa số các cháu đạt tiêu chuẩn về cân nặng chiều cao. Trẻ đã nắm được rất nhiều các trò chơi dân gian của dân tộc, bên cạnh đó là những bài đồng dao dí dỏm, hài hước từ đó tự bản thân cháu có ý thức yêu bạn bè, làng xóm rộng hơn là tình yêu đối với quê hương đất nước, con người Việt nam. điều đó chứng minh rằng một số biện pháp giúp trẻ chơi tốt các trò chơi dân gian đã mang lại kết quả tốt đẹp cho các cháu tại lớp Mầm .

Sau đây là kết quả khảo sát cụ thể sau khi thực hiện sáng kiến: Lớp Mầm số 31/16 nữ.

STT	TIÊU CHÍ	Đầu năm 2/2022		Hiện nay	
		Đạt	Tỉ lệ	Đạt	Tỉ lệ
1	Trẻ yêu thích hứng thú tham gia trò chơi dân gian	23/31	74,19%	29/31	93,55%
2	Hiểu biết về các trò chơi dân gian	21/31	67,74%	27/31	87,10%

3	Trẻ tự tổ chức trò chơi dân gian với bạn	22/31	70,97%	28/31	90,32%
4	Phát triển thể lực	20/31	64,52%	28/31	90,32%
5	Tinh thần đoàn kết ý thức tập thể	22/31	70,97%	26/31	83,87%

C. BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ KẾT LUẬN

I. Bài học kinh nghiệm

Từ những việc làm trong năm học này với kết quả đạt được trong quá trình thực hiện “**Một số biện pháp giúp trẻ 3 – 4 tuổi tích cực tham gia vào trò chơi dân gian**”, tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm như sau:

Cô giáo phải đi sâu nghiên cứu để tạo ra được môi trường tốt cho trẻ hoạt động một cách tích cực nhất.

Cần lập kế hoạch tổ chức trò chơi cụ thể hợp lý.

Cần lồng ghép tích hợp các trò chơi dân gian vào trong các hoạt động trong ngày.

Tìm tòi ,sưu tầm đổi mới cách chơi để tạo hứng thú cho trẻ chơi

Luôn học hỏi, đóng góp ý kiến cùng đồng nghiệp trường cũng như chuyên môn ngành qua những lần thao giảng với những giờ hoạt động chất lượng. Từ đó bản thân tự rút kinh nghiệm riêng cho chính mình.

Biết kết hợp chặt chẽ với phụ huynh, làm tốt công tác tuyên truyền đến các bậc cha mẹ về việc hướng dẫn và tổ chức trò chơi dân gian

II. Kết luận

Qua một thời gian cho cháu chơi các trò chơi dân gian theo các phương pháp trên tôi nhận thấy cháu trẻ mạnh dạn hơn, nhiệt tình tham gia chơi cùng bạn và thông minh nhanh nhẹn rõ rệt, cháu tích cực và chủ động trong mọi hoạt động. Nhiều cháu thuộc rất nhiều bài đồng dao và về nhà đọc cho ba mẹ cháu nghe. Ngoài ra cháu còn đặt ra các câu hỏi lý thú về nội dung các bài đồng dao...

Bên cạnh đó ngôn ngữ trẻ trở nên mạch lạc hơn, trẻ mạnh dạn và tự tin hơn trong giao tiếp rất nhiều, thói quen lao động tự phục vụ ở trẻ tốt hơn. Không những thế ở trẻ còn hình thành những phẩm chất tốt như khả năng phối hợp hoạt

---

động tốt với các bạn, khả năng tự kèm chế, nhường nhịn bạn, biết chơi cùng bạn và giúp đỡ bạn. Góp phần giúp trẻ có thêm tình yêu với bạn bè, thầy cô, trường lớp từ đó bước đầu giáo dục trẻ tình yêu đối với quê hương đất nước, với kho tàng văn học dân gian Việt Nam. Đó là niềm vui không chỉ dành cho các bậc cha mẹ mà còn là niềm vui lớn của cô giáo Mầm non, của những người làm công tác giáo dục.

Minh tân, ngày ... tháng ... năm 2022

Tác giả.

Lê Thị Hạnh

PHỤ LỤC

Một số hình ảnh minh họa

Hình 1: Chi chi chành chành

Trẻ đang tham gia chơi cùng cô và bạn qua trò chơi Chi chi chành chành vào giờ hoạt động ngoài trời và trong lớp học

Hình 2: Mèo đuổi chuột

Trẻ đang tham gia chơi cùng bạn qua trò chơi Mèo đuổi chuột vào giờ hoạt động ngoài trời và trong lớp học.

Hình 3: kéo cưa lừa xẻ

Trẻ đang tham gia chơi cùng bạn qua trò chơi Kéo cưa lừa xẻ vào giờ hoạt động ngoài trời .

Hình 4: phối hợp phụ huynh hướng dẫn trẻ chơi trò chơi dân gian tại nhà

Trò chơi oản tù tì

Trò chơi kéo cưa lừa xẻ

Trò chơi chi chi chành chành

Hình 5: Úp lá khoai

Trẻ đang tham gia chơi cùng bạn qua trò chơi Úp lá khoai vào giờ hoạt động trong lớp học.

Hình 6 . Tay trắng tay đen

Trẻ đang tham gia chơi cùng cô và bạn qua trò chơi tay trắng tay đen vào giờ hoạt động ngoài trời.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tìm hiểu tâm sinh lý trẻ học mẫu giáo (Lâm Anh Huyền) NXB Thanh Hóa
  2. Trò chơi dân gian của nhà xuất bản giáo dục, viện nghiên cứu trẻ em trước tuổi học.
  3. Một số website: <http://www.mammon.com.vn>
<http://tâmnhìn.net>
-

